

Digitalisering av äldre planer

Olof Moberg, förbundsjurist SKL

Ingångar till digitalisering

Digitalt
tillhandahållande
av analogt material

Transformering av
analogt till digitalt

Digitalt tillhandahållande av analogt material

Digitalt tillhandahållande av analogt material – ingång

- Analoga planhandlingar scannas och presenteras digitalt
- Kännetecken – ingen bearbetning av materialet – bara scanning, systematisering och presentation
- Typexempel
 - Webkarta – ”Vilken plan gäller för min fastighet?”
 - Klickbara länkar från myndighetens GIS- eller ärendehanteringssystem

Exempel webbkarta

Vad söker du?
Välj i

Var?
Ange adress, fastighetsbeteckning eller område

Sök

Visa

Sökträffar

Utbildning och barnomsorg ▶

Bygga, bo och miljö ▼

- Attefallsregler gäller ej
- Vattendrag
- Fastigheter
- Gällande planer
- Kulturmiljöområde
- Pågående planarbeten
- Pågående utbyggnadsprojekt
- Stomnätspunkter
- Stora markägare

Trafik, vägar och resande ▶

Stöd och omsorg ▶

Kommun och politik ▶

Uppleva och göra ▶

Rensa

Sör-
ogens IP

Typ

PLAN

Plannamn

BALINGSNÄS 1:16,1:17,DEL AV

Aktbeteckning

0126K-14607

Planhandlingar

[Planhandlingar](#)

Digitalt tillhandahållande av analogt material, forts.

Fördelar

- Bra handläggarsöd
 - Plan, lov, MEX, GIS m.fl.
- Snabbt, enkelt, billigt

Nackdelar

- Tolkning krävs vid tillämpning i varje enskilt fall
- Går inte direkt att använda för att exv. inventera byggrätter
- GDPR vid publikt tillhandahållande?

Transformering av analogt till digitalt material

Digitalisering på riktigt

Transformerering av analogt till digitalt material – ingång

- Analoga planhandlingar digitaliseras och informationen i handlingarna bearbetas
- Kännetecken – bearbetning/tolkning av handlingarnas materiella innehåll
- Typexempel
 - Illustration av byggrätter – vad kan jag bygga?
 - BIM-modeller

Digitalt tillhandahållande av analogt material – problematisering

- Fixering av planen – ”XY-fel”
 - Problem att avgöra var bestämmelser/planområde börjar/slutar
 - Typexempel – planen var på 1960-talet fixerad vid en fastighetsgräns – pinnen är numera borta
- Olika bestämmelser har haft olika räckvidd och betydelse vid olika tidpunkter
- Avvikande plangrammatik
 - En viss bestämmelse kan ges en viss innebörd i en viss plan av en viss planförfattare – inga allmänt tillämpliga definitioner finns

Digitalt tillhandahållande av analogt material – problematisering, forts.

- Digitalisering förutsätter alla tänkbara tolkningsproblem är identifierade på förhand
 - Nobelpris för att skapa en algoritm som kan räkna byggnadshöjd?
- Analoga planer ritade med tusch – var sätter GIS-ingenjören koordinaterna för gränserna mellan bestämmelserna?
 - I mitten? Innerst? Ytterst?
 - Digitalisering ger en skenbar exakthet som inte finns i det underliggande, analoga, materialet
- Det analoga materialet är fortfarande det som har rättsverkan

Digitalt tillhandahållande av analogt material, forts.

Fördelar

- Kan användas som underlag för projektering ”ur lådan”
 - Ex. sol- eller dagsljusstudier
 - Betydande olägenhet för grannarna? (skuggning) – bedömningshjälp
 - Verktyg för medborgardialog

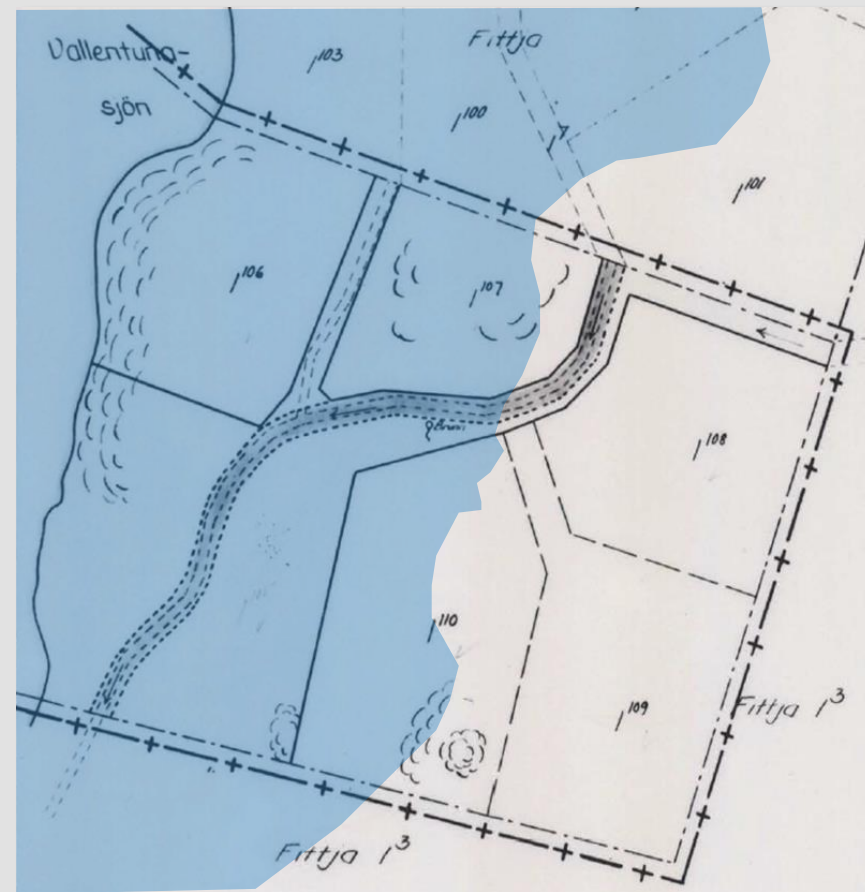
Nackdelar

- Arbetsinsatsen som krävs för att digitalisera alla gamla planer motsvarar (sannolikt) inte nyttan
- Betydande risker för fel vid bearbetning/tolkning
- Konsekvenser: rättsförluster och ekonomisk skada
- GDPR vid publikt tillhandahållande

Ett varningens finger vid digitalisering på riktigt

Högsta domstolens dom NJA 2017 s. 824

- Kommuns skadeståndsansvar för felaktiga upplysningar
 - 3 kap. 3 § skadeståndslagen
- Entydiga och konkreta besked
- Lämnas av fackmyndighet
- Specifik och detaljerad info
- Informationen har stor betydelse för den enskilde (ex. fastighetsköp)
- Skadeståndsskyldighet

Avslutningsvis

- I dagsläget bör förstahandsvalet vara att tillgängliggöra analogt material genom scanning
- Digitalisering med kvalitet förutsätter en helt igenom digital arbetsprocess – från ax till limpa